

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การบริหารชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงและยั่งยืน

จัดทำโดย นางสาวศศิธร เจริญสุข

นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตพญาไท

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๙

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
ข้อมูลบุคคล	๑ - ๒
แบบแสดงข้อเสนอ แนวคิด วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	
วิสัยทัศน์	๑
เป้าหมาย	๑
กรอบแนวคิด	๑
งบประมาณดำเนินการ	๒
ขั้นตอนดำเนินการ	๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
ภาคผนวก	
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๕
ความหมายของชุมชนสุขภาวะ	๕
ความหมายของชุมชนเข้มแข็ง	๕
ความหมายของการมีส่วนร่วม	๕
หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง	๖
ภาพประกอบ	๗

ข้อมูลบุคคล

ชื่อ นางสาวศศิธร เจริญสุข
วันเดือนปีเกิด ๒๕ เมษายน ๒๕๐๖
ตำแหน่งหน้าที่การงาน หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตพญาไท
สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานเขตพญาไท เลขที่ ๑๓ ซอยอารีย์ ๒ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๙ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๓๗ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๕๙ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและพัฒนาสังคม)
จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติรับราชการ

พ.ศ. ๒๕๓๑ ตำแหน่งอาจารย์ ๑ ระดับ ๓ โรงเรียนยาสูบวิทยายุทธเคราะห์
พ.ศ. ๒๕๓๓ นักวิชาการเกษตร ระดับ ๓ สำนักงานเขตลาดพร้าว
พ.ศ. ๒๕๓๔ นักวิชาการเกษตร ระดับ ๔ สำนักงานเขตลาดพร้าว
พ.ศ. ๒๕๓๗ นักวิชาการเกษตร ระดับ ๕ สำนักงานเขตลาดพร้าว
พ.ศ. ๒๕๔๓ นักพัฒนาชุมชน ระดับ ๖ สำนักงานเขตสะพานสูง
พ.ศ. ๒๕๔๖ นักพัฒนาชุมชน ระดับ ๖ สำนักงานเขตบางซื่อ
พ.ศ. ๒๕๔๙ นักพัฒนาชุมชน ระดับ ๗ สำนักงานเขตบางซื่อ
พ.ศ. ๒๕๕๔ นักพัฒนาสังคมชำนาญการ สำนักงานเขตบางซื่อ
พ.ศ. ๒๕๕๖ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตสายไหม
พ.ศ. ๒๕๕๙ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพญาไท

รางวัลหรือผลงาน (เฉพาะที่สำคัญ)

๑. เป็นข้าราชการดีเด่นประจำปี ๒๕๔๙
๒. ได้รับเกียรติบัตรการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความวิริยะอุตสาหะ ปี ๒๕๔๑ จากสำนักงานเขตสะพานสูง
๓. เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง สาเหตุและการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
๔. เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
๕. เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง การเรียนรู้สู่แผนชุมชน
๖. เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง ชุมชนสุขภาวะ
๗. ดำเนินการโครงการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ จนได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษของศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ
๘. เป็นคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด เขตพญาไท
๙. เป็นคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมเขต

แบบแสดงข้อเสนอ แนวคิดวิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
เรื่อง การบริหารชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงและยั่งยืน
ของ นางสาวศศิธร เจริญสุข
เพื่อประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๙

วิสัยทัศน์

กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครแห่งความสุข ด้วยการสร้างพื้นที่ชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงและยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

เป้าหมาย

เพื่อให้ประชาชนในชุมชนของกรุงเทพมหานครมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบคลุมทั้งทางกาย ใจ สังคม และปัญญา แบบมีส่วนร่วม เป็นชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงและยั่งยืน

แนวทางการดำเนินการ

กรอบแนวคิด

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง) ได้มอบนโยบาย “ ผลักดันทันที แก้ไขทันที NOW ” โดยประกาศ ๑ ภารกิจพิเศษ ๕ นโยบายทันที ๑๙ ภารกิจ ผลักดันทันที ให้กับสำนักงานเขตดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

ภารกิจหนึ่งในนโยบายที่ ๔ “คุณภาพชีวิตดี” (CARE) : ดูแลคุณภาพชีวิตประชาชน สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ คือ ภารกิจเปลี่ยนพื้นที่เสื่อมโทรมให้เป็น “ พื้นที่ชุมชนสามัคคีสร้างสุขภาวะดีเพื่อชีวิต ” ๑ เขต ๑ ชุมชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ชาวชุมชนใช้เป็นศูนย์กลางพบปะสังสรรค์ ออกกำลังกาย และจัดกิจกรรม เพื่อส่วนรวม ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความปลอดภัย สร้างความสัมพันธ์ และความเข้มแข็งให้กับชุมชน

นับว่าเป็นภารกิจที่กรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนและประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลเป้าหมายหลักในการดำเนินงานบริหารของกรุงเทพมหานคร แต่การสร้างชุมชนสุขภาวะตามนโยบายดังกล่าวมิได้มีรูปแบบที่กำหนดแน่นอนในการดำเนินงาน เป็นงานที่แต่ละสำนักงานเขตกำหนดรูปแบบตามแนวคิดเอง โดยมีฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นผู้รับผิดชอบ และที่ผ่านมาในอดีตมักเป็นรูปแบบของการจัดซื้อวัสดุ-ครุภัณฑ์ เพื่อมอบให้ชุมชน โดยประชาชนมิได้มีส่วนร่วมหรือชุมชนมิได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่วนรวมใด ๆ จึงไม่ใช่รูปแบบของการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน เข้มแข็ง และสร้างความสุขที่แท้จริงให้ชาวชุมชน

ดังนั้น จึงได้คิดรูปแบบ (โมเดล) ของชุมชนสุขภาวะเพื่อขยายแนวคิดและเพื่อพัฒนา ปรับปรุง ชุมชนสุขภาวะให้ครอบคลุมในทุกมิติทั้งด้านกาย จิตใจ สังคม และปัญญา ที่ผู้บริหารของกรุงเทพมหานครสามารถกำหนดเป็นโมเดล ในการสร้างชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงและยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางให้ชุมชนอื่นๆนำไปประยุกต์ใช้ตามสภาพบริบทของชุมชนและสามารถขยายเป็นชุมชนสุขภาวะทั่วทั้งกรุงเทพมหานครในอนาคต เพื่อสนองต่อนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๗๕) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน

ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๙ ถึง กันยายน ๒๕๖๑

งบประมาณดำเนินการ

ไม่ใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานคร แต่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคี ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

ขั้นตอนการดำเนินการ

ชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงและยั่งยืนมีการจำแนกขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ระยะเตรียมการ

- สำรวจพื้นที่ รวบรวมข้อมูลด้านพื้นที่ ประชากร และสภาพความเป็นอยู่ในชุมชน
- จัดทำแผนโครงการชุมชนสุขภาวะ
- จัดตั้งคณะทำงานสร้างเสริมชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงยั่งยืน โดยมีผู้แทนจากภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สำนักงานเขต ศูนย์บริการสาธารณสุข สภาวัฒนธรรม สโมสรกีฬาในพื้นที่ สถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ กลุ่มอาชีพ วัด ภูมิปัญญาในท้องถิ่น โรงเรียน กศน. และผู้นำชุมชน โดยกำหนดตำแหน่งต่างๆของคณะทำงาน ดังนี้
  - ผู้อำนวยการเขต เป็นประธาน
  - ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต เป็นรองประธาน
  - หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย ผู้แทนจากหน่วยงานภาคี ผู้แทนชุมชน เป็นกรรมการ
  - หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เป็นกรรมการและเลขานุการ
- จัดประชุมคณะทำงาน เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระดมความคิดเห็น เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และขอความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- เลือกชุมชนนำร่องดำเนินการ เพื่อเป็นชุมชนต้นแบบ โดยพิจารณาจากสภาพพื้นที่ ความเข้มแข็งของคณะกรรมการชุมชน และการมีส่วนร่วมของชาวชุมชน

๒. ระยะดำเนินการ

- จัดหาพื้นที่ส่วนกลางให้ชาวชุมชน ถ้าเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมรกร้างต้องมีการปรับพื้นที่ พื้นที่ว่างในชุมชน พื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้าน พื้นที่ที่เจ้าของยินยอมให้ใช้ประโยชน์ จัดแบ่งพื้นที่เป็นส่วนๆ เช่น ที่ประชุม มุมเรียนรู้ ฝึกอาชีพ จัดงาน และพื้นที่สีเขียว
- เปิดเวทีชาวบ้าน เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ให้ประชาชนนำเสนอปัญหาและกระบวนการแก้ไขปัญหา โดยแบ่งเป็นปัญหาที่ชุมชนแก้ไขเองได้ ปัญหาที่ประชาชนและรัฐต้องร่วมกันแก้ไข และปัญหาที่ชุมชนทำเองไม่ได้ ต้องพึ่งหน่วยงานของรัฐ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

- เสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนสุขภาวะ อีกทั้งเสริมองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ซึ่งความพอเพียง หมายถึง “ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีระบบคุ้มกันในตัวที่ดี ”
- จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสมของขนาด เพื่อดำเนินกิจกรรม และแบ่งเป็นพื้นที่สีเขียว เพื่อปลูกต้นไม้ ได้แก่ พืชสมุนไพร และผักสวนครัว เพื่อใช้เป็นยาสมุนไพรประจำชุมชนและพืชผักใช้เป็นอาหารชุมชน หากมีพื้นที่มากเป็นดินจัดทำเป็นแปลงปลูก มีพื้นที่ปานกลางพื้นดินน้อยหรือเป็นพื้นที่ซีเมนต์จะใช้วิธีปลูกในบ่อซีเมนต์ และหากมีพื้นที่น้อยจะใช้วิธีปลูกแบบแขวนกระถาง ร่วมกันปลูกและดูแลโดยชุมชน ผลผลิตแบ่งส่วนหนึ่งขายในราคาถูกให้ชาวชุมชน เพื่อนำเงินจัดซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกหมุนเวียน ส่วนหนึ่งแบ่งให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในพื้นที่ (หากมี) ใช้เป็นส่วนประกอบอาหารสำหรับเด็กมี๊กลางวัน และให้ผู้ยากไร้ ส่วนพืชสมุนไพรให้ชาวชุมชนนำไปรักษาโรคได้
- จัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ ออกกำลังกายทุกวัน ๆ ละ ๑ ชั่วโมง ในพื้นที่สุขภาวะ โดยจัดอาสาสมัครลานกีฬา ของสำนักงานเขต หรือวิทยากร สนับสนุนการนำออกกำลังกายในช่วงแรก เช่น เต้นแอโรบิค โยคะ โทเก็ก พร้อมกับฝึกให้สมาชิกเป็นผู้นำการออกกำลังกายได้ เพื่อสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน
- ประสานศูนย์บริการสาธารณสุข หรือโรงพยาบาลในพื้นที่ ตรวจสอบสุขภาพ และรักษาโรค บริเวณชุมชนสุขภาวะ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
- ฝึกอบรมวิชาชีพ เสริมรายได้ ลดรายจ่าย โดยประสานวิทยากรจากสำนักพัฒนาสังคม กศน. เพื่อฝึกอบรมวิชาชีพฟรีให้ชาวชุมชนสุขภาวะ เกิดความรู้ ทักษะ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถจำหน่ายผลผลิตเป็นรายได้เสริม โดยขอความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนจัดหาตลาด ช่องทางในการจำหน่าย เช่น จำหน่ายที่สำนักงานเขต ห้างร้านในพื้นที่ หรือร่วมออกงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น
- จัดกิจกรรมธนาคารสมอง คลังปัญญาผู้สูงอายุ โดยค้นหาผู้สูงอายุในชุมชนที่มีภูมิปัญญา ความรู้ ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เช่น งานเกษตรกรรม งานศิลปหัตถกรรม งานอาชีพ อาจเป็นลักษณะการอบรม การสาธิต ซึ่งผู้สูงอายุที่เป็นธนาคารสมองจะรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนเองยังมี ความรู้ ความสามารถ ทำประโยชน์ให้กับประชาชนทั่วไปได้ นำมาซึ่งความสุขทั้งกับผู้สูงอายุ และประชาชนที่ได้รับความรู้นั้น ๆ
- จัดกิจกรรมธรรมะนำใจ ประเพณีไทยสืบสาน โดยประสานวัดในพื้นที่ นิมนต์พระเทศน์ทุกวัน พระ เพื่อให้ประชาชนและผู้สูงอายุในพื้นที่ได้ทำบุญและฟังธรรม

- จัดกิจกรรมก้าวทันตาม IT เทคโนโลยีไทยยุค ๔.๐ เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งเทคโนโลยีที่ทันสมัย แม้จะมีการใช้ชีวิตแบบพอเพียง แต่เป็นการพอเพียงที่ทันต่อโลก จึงควรมีการพัฒนาความรู้ด้าน IT ตามความเหมาะสมสำหรับชาวชุมชน โดยประสานบุคลากรจากด้านการสื่อสาร เพื่อเป็นวิทยากรให้กับชาวชุมชนสุขภาวะ รู้จัก IT เบื้องต้น รู้หลักการ Smart Phone แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ค เป็นต้น
- จัดกิจกรรมนำศึกษาดูงานชุมชนสุขภาวะต้นแบบ เพื่อให้ผู้นำชุมชนจากชุมชนอื่น ๆ มาศึกษาดูงาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งชุมชนสุขภาวะในพื้นที่ชุมชนตนเองต่อไป
- จัดตั้งเครือข่ายชุมชนสุขภาวะ เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันพัฒนาให้เกิดชุมชนสุขภาวะแบบพอเพียงและยั่งยืนตลอดไป

๓. ระยะเวลาติดตามผล

- ประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนในชุมชนสุขภาวะ
- สรุปและรายงานผลการประเมินต่อผู้บริหารกรุงเทพมหานคร
- นำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนในชุมชนเกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาของชุมชน
๒. ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและลดรายจ่าย
๓. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๔. เพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน
๕. ชุมชนสามารถดำเนินการพัฒนาชุมชนของตนเองไปสู่ชุมชนสุขภาวะที่ยั่งยืนได้

ลงชื่อ .....

(น.ส.ศศิธร เกียรติสุข)

ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

วันที่ 24 ก.พ. 2560

ภาคผนวก

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของชุมชนสุขภาวะ

จากมติของที่ประชุมคณะกรรมการปฏิรูปเพื่อสร้างชุมชนสุขภาวะที่ยั่งยืนได้นิยามความหมายไว้ดังนี้ “ชุมชนสุขภาวะของกรุงเทพมหานคร” หมายถึงชุมชนที่คนในชุมชนมีภาวะความสมดุลของกาย จิตใจ และปัญญา ซึ่งส่งผลให้ปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นภูมิคุ้มกันให้พึ่งตนเองได้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบของมิติสุขภาวะ

- มิติทางกาย ได้แก่ สุขภาพดี สภาพแวดล้อมดี ประชาชนมีอายุยืนยาว
- มิติทางใจ ได้แก่ จิตใจเบิกบานมีความสุข มีความเข้มแข็ง มั่นคงทางจิตใจ
- มิติทางปัญญา ได้แก่ แนวคิดสร้างสรรค์ มีสติปัญญา สามารถแก้ไขปัญหาได้ มีความสามัคคี
ปรองดอง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

กระบวนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน การบรรลุเป้าหมายของชุมชนสุขภาวะ
เกิดจากความเข้มแข็งของชุมชนเป็นรากฐานในการพัฒนาให้เกิดความสุขในทุกองค์
ประกอบอย่างยั่งยืน

แนวคิดของชุมชนสุขภาวะ

กรุงเทพมหานครมีนโยบายที่จะพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพื่อสร้างให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยใช้หลักการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participation) ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการคิดและดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง โดยมีภาครัฐให้การสนับสนุน ภาคเอกชนให้การช่วยเหลือ ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนในชุมชน เป็นการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง (Self-reliance) ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ประชาชนมีความสุข สอดคล้องกับนโยบายมหานครแห่งความสุข มหานครแห่งการเรียนรู้ และมหานครแห่งโอกาสสำหรับทุกคน

ความหมายของชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง การรวมตัวของคน หรือองค์กรเครือข่ายในชุมชนที่มีความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหลากหลาย มีศักยภาพ เสถียรภาพมีการสั่งสมทุนทางปัญญาและทุนเศรษฐกิจ มีคุณภาพและคุณค่า สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การศึกษาและด้านอื่นๆอันก่อให้เกิดการพัฒนาและพึ่งตนเองได้

ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมคิดและแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล โดยมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีหลักพิจารณา ดังนี้

- **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นกามองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืน ของการพัฒนา

- **คุณลักษณะ** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

- **คำนิยาม** ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

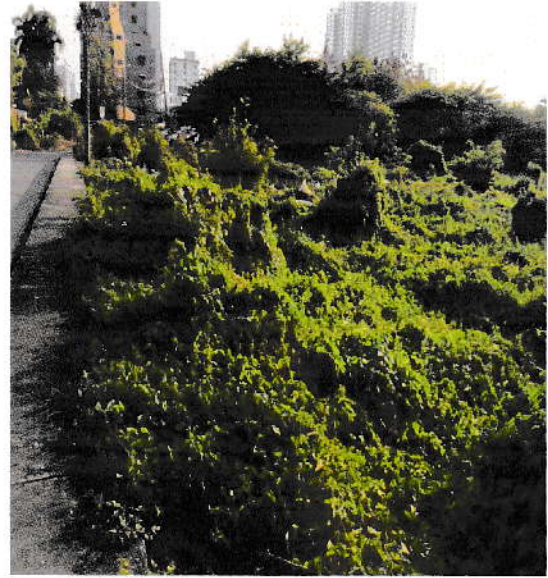
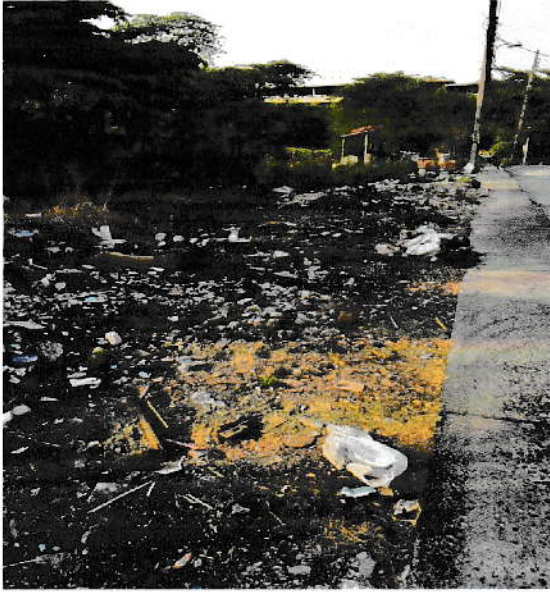
- ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
- ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
- **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

พื้นที่ว่างเปล่าเพื่อเตรียมปรับเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์

การจัดแบ่งพื้นที่สุขภาวะเป็นสัดส่วน

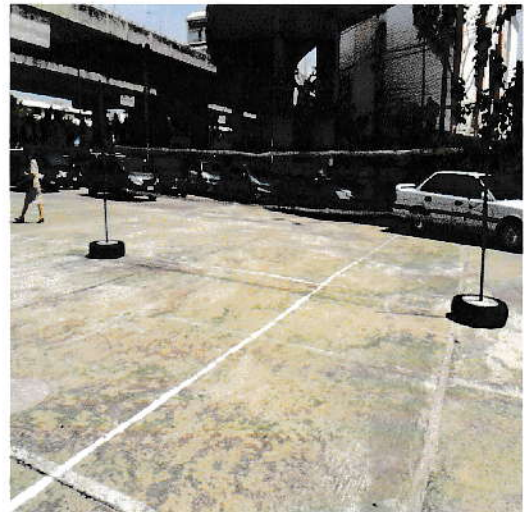
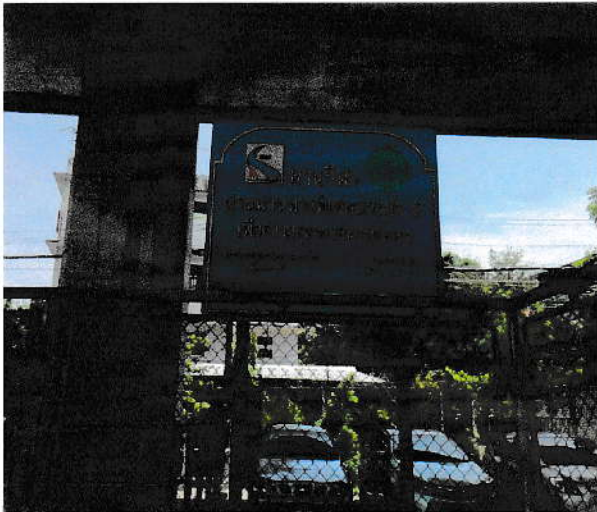
พื้นที่จัดประชุม

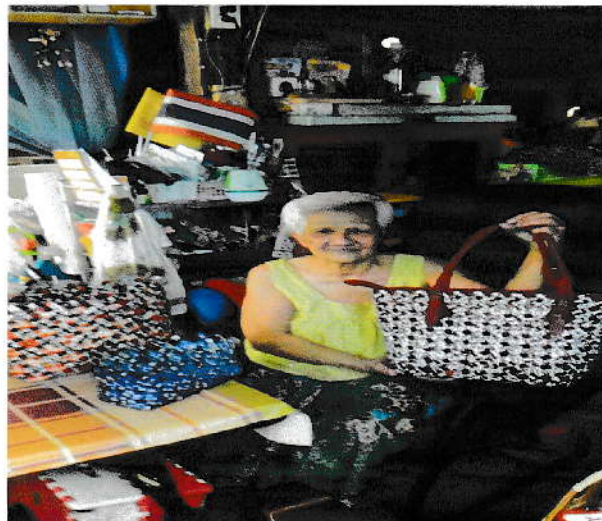
พื้นที่จัดกิจกรรม

กิจกรรมฝึกอาชีพ

พื้นที่ลานกีฬา

คลังปัญญาผู้สูงอายุ

พื้นที่สีเขียวปลูกพืชสมุนไพรและผักสวนครัวในชุมชนสุขภาวะ

